

Varga Gyula

A Város

Azt írja valahol Herbert Spencer, hogy a társadalmak és az emberi csoportok épp olyan organizmusok, mint a biológiai lények, gazdaságuk a létfenntartás eszköze, fejlődnek, szaporodnak és őrzik biztonságukat.

A város éppen így létezik. Létezésének kulcsa az emberek, akik benne élnek, örökké szubjektív megállapításokkal, amelyek azonban objektív tényezővé válnak a város fejlődése szempontjából, a döntésekben és a rendeletekben, a városi intézményekben, az ünnepekben, de leginkább a hétköznapokban.

Ki emlékszik már arra, ki volt az első betelepülő család Böszörményben úgy háromezer éve, még a bronzkorban? Ki tudja mi lett a böszörményekkel, akikről a város a nevét kapta? Ki tudja mit természetkezelt a földéken hatszáz éve magyarok és rácok? A régi templom köveit elhordták, szétszórták, beépítették az új Bocskai téri templomba, még az én kertemben is találtam néhányat.

Az újabbakról már többet tudunk, ismerjük a betelepített hajdúk neveit, akik aztán családjaik révén, ahogy azok több ágra bomlottak, az ötödik nemzedéktől fogva már azt mondták (mondják): Jaj, azok nem rokonok, csak egy ugyanilyen nevű család.

S még nem is szóltunk a betelepülőkről, akik először a szőlőskertekben építkeztek, minden városi státútum ellenére, aztán szorgalmuk miatt egyre közelebb kerültek a városi határokhoz, amíg egyszer csak a határok is közeledtek hozzájuk, s valóságos böszörményiek lettek belőlük, a régi szőlőskertekből pedig belterület.

A történelem nevű céltalannak látszó folyamat is megkínozta a várost. Forradalmak, háborúk tették érdekessé az itt lakók életét, akik természetesen egyáltalán nem vágytak ezekre, csak ha valójában nemzet érdekeiket látták veszélyben forogni. De a szenvedés, amit a családok, az anyák, testvérek, gyerekek éltek át, már szintúgy nem szerepel az iratokban. A város, amely nem vágyott izgalmas korokat élni, túlélte ezt is. (A kínai, ha átkozódik, azt mondja: Jönne rád egy érdekes kor!)

A város, amelyben sok diák tanul, büszke lehet a megtartó képességére, az egykorvult Hajdúk fővárosa címre, a gazdaságára, amelyet tudatosan épít, s a kibontakozó szépségre, amely folyamatosan alakul, formálódik.

Nos egy kicsit most hallgassunk mi is, nézzünk fel a templom tornyára, amely késként hasít az égi kékségbe, s hallgassuk csak a suttogást, ami a csendben egyre jobban hallatszik, mit is mondogat:

Boldog születésnapot, Hajdúböszörmény!



Benke Sándor festménye